

RÍM

KATOLICKÝ KULTÚRNY MESACNÍK
ZVESTNÍK KRÚŽKU SLOVENSKÝCH PRIATELOV VEČNÉHO MESTA

Ročník I - Číslo 2

Február 1949

ZA ZVELADENIE NÁŠHO ČASOPISU

V niektorých krajinách je pokladaný február za mesiac tlače. Preto aj my chceme podniknúť v tomto mesiaci všetko, čo je v našich silách, aby sme zveľadili a rozšírili časopis « Rím ». Keď sme ho začali vydávať, vedeli sme dobre, že sa púšťame do ťažkého a zodpovedného podujatia. Ťažkého preto, lebo aj vo vlasti je so zakladaním nového časopisu mnoho starostí a práce. Tým viac starostí a práce sme mali my, lebo zakladali sme časopis « Rím » v cudzine, naši spolupracovníci i čitatelia sú roztrúsení po celom svete a delia nás od nich často nie stovky, ale tisíce kilometrov. A okrem toho začínali sme s holými rukami. My nemáme fondy a medzi našimi čitateľmi niet boháčov, ktorí by boli štedrou podporou umožnili život nášmu časopisu aspoň na začiatku. Naši čitatelia, či už žijú v Spojených štátoch, či v Kanade, alebo v Strednej a Južnej Amerike, sú ľudia, ktorí si ťažkou prácou zarábajú na živobytie a dva razy musia obrátiť v ruke každý peniaz, ktorý vydajú. Okrem toho máme čitateľov, ktorí žijú v táboroch pre utečencov, kde sami potrebujú pomoc a podporu, takže ani pri najlepšej vôli nemôžu prispieť podporou na časopis, lebo nemajú z čoho. Za takýchto okolností nebolo nám možné určiť predplatné. Spoliehali sme sa a spoľiehame sa i dnes, že tí, ktorí majú možnosť, obetujú podľa svojej dobrej vôle na výdavky, ktoré máme s vydávaním « Ríma » a keď budú tieto výdavky zaokrútené, budeme ho môcť poslať aj najbiednejším krajanom. Každá podpora, ktorá nám na tlač « Ríma » dôjde, je preto taká vzácna, ako boli dva haliere chudobnej vdovy, ktoré obetovala v chráme.

Zodpovednosť, ktorú máme pri vydávaní « Ríma », nie je menšia ako naše ťažkosti. Žijeme v časoch, keď moderné dopravné prostriedky prekonávajú hravo všetky vzdialenosti. Za niekoľko hodín možno precestovať celé krajiny, s jedného brehu mora na druhý breh preniesť človeka lietadlom medzi obedom a večerou. A jednako ako keby bola medzi národmi a krajinami vykopaná priepasť, ponad ktorú ani lie-

tadlá nevedia a nemôžu preniesť trochu lásky a porozumenia, čo by ľudí sblížovalo. Často sa cítime ako odrezaní od našej milej slovenskej zeme, od jej duchovných prameňov a od všetkého, čím rozohrieva naše srdcia. A museli by sme sa všetci cítiť beznádejne opustenými, keby nebolo aj druhé stredisko, z ktorého náš národ už tisíc rokov čerpá na svojej ťažkej dejinnej púti svoju silu a potechu. Týmto strediskom je večné mesto Rím a práve preto, že za názov nášho časopisu vzali sme si meno tohto slávneho mesta, vzali sme na seba aj zodpovednosť, že budeme s našim časopisom stáť v službe tých myšlienok a ideálov, ktorých žriedlom je Cirkev. Ťažkosti a nepriazeň života roztrúsili Slovákov po svete, lež aj vtedy, keď sú medzi nimi hranice a moria, aj vtedy, keď ich oddeľujú hory z kameňa i hory nešťastia, spojení sú príslušnosťou k viere Kristovej a časopis « Rím » chce byť a bude živým svedectvom tohto spoločenstva, ktoré je také silné, aká je silná naša láska k národu a Cirkvi.

Počatočné ťažkosti sme s pomocou božou prekonali. Časopis « Rím » už vychodí a vydavateľstvo i redakcia sa vynasnažia, aby bol pekný i zaujímavý a dobre slúžil tej myšlienke, ktorej bol pri vzniku zasvätený. Lež naši čitatelia nesmú zabúdať nikdy, že « Rím » je vydávaný v cudzine a len tak môže splniť svoje veľké poslanie, keď aj oni svojou pomocou prispedia pri jeho budovaní, keď do rodiny čitateľov a odberateľov « Ríma » získajú nových príslušníkov. Čím viac predplatiteľov bude mať « Rím », tým väčší bude môcť byť jeho rozsah a tým bohatší jeho obsah. Preto obraciam sa na našich priateľov, horľitov a všetkých čitateľov s prosbou: Získajte nových odberateľov « Ríma » a takýmto činom prispějete najlepšie na zveladenie tohto slovenského katolíckeho mesačníka, ktorý Slovákom v celom svete prináša potešenie a nádej, lebo sám je plodom i svedectvom slovenskej životaschopnosti.

Ignác Zelenka.

FIRST CENTURY'S SANCTITY IN ROME

The leading requirement for a Christian of the first age of the faith, was that of individual sanctity of life: « Come on if you are a Saint, otherwise go to make penitence! », so we read in the *Didache* (XI.6), a christian Book written between 80 and 90 year of the Christian Era.

From the first moment of its Christianization, Rome appears as a golden casket of Saints, Roman or outsiders Saints, attracted to this predestined hem of cristian life.

We find then in Rome several Neo-Testamentary Saints, and, first of all, Peter and Paul, the Princes of the Apostolic College. After their strenuous activity in the City of Nero, we find around them, a large stream of sanctity and beforehand the Roman Protomartyrs. Are they many hundreds in number and Emperor Nero, in the Year 64, put to death on the absurd charge that they had caused the great Fire of Rome, probably his own work.

Their historian was the pagan Tacitus itself. As in its *Annals* (XV, 44) he narrates the horrible deaths suffered, some of them, sewn up in the skins of animals, were thrown to the wild beasts in the Amphitheatre, others, besmeared with oil, were used as torches to illuminate the Imperial Gardens; others, finally — like Jesus — were crucified.

The Vatican Obelisk, to day in St. Peter's Square, was present to this Martyrdom and the Catholics of Rome, each year, on June 27 th., commemorates them with a Procession enlightened by many tapers.

All this were, of course, the first fruits of the Apostolic labours in Rome, especially of St. Peter who came here, in this ancient « Babylon », under Claudius, on the year 43. A protestant as Foakes-Jackson, a Lecturer in the General Theological Seminary of New York, asserted recently that « for the Archelologist the presence and execution of SS. Peter and Paul in Rome are facts established beyond a shadow of doubt by purely monumental evidence ».

A church, on the Aventine Hill in Rome, from oldest Centuries, is consecrated to Aquila and Priscilla, natives of Asia Minor who, in Corinth, were converted from St. Paul (Acts XVIII, 3) and soon become their fellow workers in the diffusion of the Christianity. Paul was their guest at Ephesus and in Rome and all ancient christian literature is full of their memory (cfr. Romans XVI, 3-5 and I Corint XVI, 19).

Also in connexion with Saint Peter, at work in Rome, there is a golden bunch of Monuments, Churches and Memorials.

Firstly, we find the aristocratic group of Converts living in Vicus Patricius, starting from St. Priscilla, the noble Roman Matron, mother of Senator Pudens and grandmother of SS. Praxedes and Pudentiana. She was the roman hostess of St. Peter. A church in Rome bears her name, as well as that Priscilla's Cemetery,

on Salaria, which is the oldest Roman Catacomb. Her boy, Pudens, was a Roman Senator, and Paul mentions him in a Epistle (II Tim. IV, 21). He is to day the Patron-Saint of the Catholics holding public charges. Her daughters, the Virgins SS. Praxedes and Pudentiana, are too celebrated for their precious and benevolent associations with early christian history. Two of the more rutilant oldest churches are, from twenty centuries, consecrated to them, on their properties, in Rome.

Another line of Roman Saints, going up to St. Peter's Roman activity, brings us in touch with St. Flavius Clemens, a brother of Domitian whose niece he married. He was uncle of St. Flavia Domitilla, baptized by St. Clement and, after, burned to death, at Terracina, under Trayan, as a Christian. Her relics, brought to Rome, are now enshrined in a Basilica built in honor of St. Domitilla's martyred household-servants Nereus and Achilleus. In the same Cemetery of Domitilla was buried too St. Petronilla, connected with the Flavian group, She is called « the daughter of St. Peter », because he has converted her. St. Nicomedes, a Roman presbyter and martyr, is venerated, on september 15 th, being credited to have administered the Sacraments of the Dying to St. Petronilla and, for that, scourged to death under Domitian (year 90).

Two saints whose bodies rest in St. Peter's Cathedral — Processus and Martinianus, are believed to have been the Wardens of the Mamertin Prison — a church to day — in which SS. Peter and Paul were confined. The splendor of the lives of these two apostolic stars enlightened them and S. Peter baptized them.

Three first of the Successors of St. Peter's in his Chair in Rome are Saints, namely Linus, Cletus and Clement. With nine more Popes they rest to day, around the Tomb of St. Peter, at Vatican, almost holding there a permanent Council in service of the Christian Faith.

St. Clement, a Roman and a convert by the two Apostles, is styled by St. Paul « his fellow labourer » (Phil. IV, 3), and has governed the Church about ten years.

But Rome is forever glorified with the presence of St. Peter and Paul, her glory and her roses of celestial beauty.

To St. Paul Rome has conserved a gorgeous marble cathedral in which he rest in full glory. His tomb has this Inscription: « To Paul, Apostle and Martyr ». Another Church, St. Paul at Regula, remind the biennial Lodging of St. Paul, and another Church, at the Three Fountains, recalls his martyrdom's place.

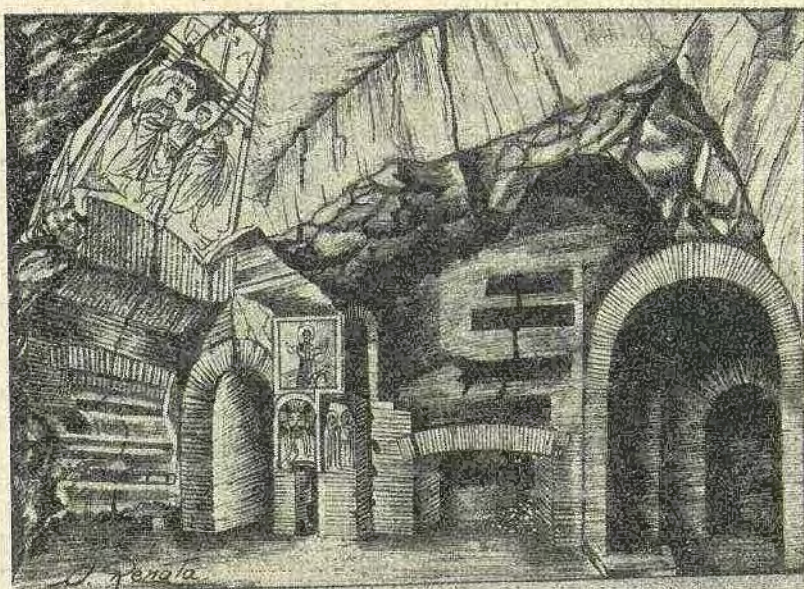
St. Peter has for his Shrine the Vatican Church. St. Peter, the Cathedral of the Christian World, the Church which is the Cathedra of the Ecumenic Unity and of the perennial and revealed Truth.

PETER C. CHIMINELLI

Návšteva v podzemnom Ríme

Keď sa hovorí alebo píše o živote prvých kresťanov, veľmi často sa stretávame so slovom «katakomby». A jednako ten, kto nenavštívil tieto podzemné priestranstvá posledného odpočinku najprvších členov Cirkve, len veľmi ťažko si vie predstaviť, ako katakomby vznikli, aký bol ich výzor a význam v živote starokresťanskom. Ba aj po návšteve katakomb ostáva nám mnoho vecí neobjasnených, lebo ony sú príbytkom mŕtvych a posvätné ticho zaplňa ich priestranstvá. Lež nie je potrebné, aby sme objavili všetky tajomstvá katakomb. To, čo sa dozvieme z nekonečného počtu hrobov, vytesaných do stien dlhých chodieb, to, čo nám o náboženskom živote v prvých storočiach po Kristu prezradia nápisy, kresby, ozdoby a na kaplnky premenené hrobky stačí, aby sme v nemom údive sklonili hlavu a v zbožnej úcte k tým, čo katakomby vykopali a potom našli v nich aj večný odpočinok, rozjímali o tej dokonalosti viery, ktorou boli prežiarené srdcia prvých kresťanov.

Už v starom pohanskom Ríme panoval zvyk, že mŕtvi boli pochovávaní za hradbami mesta. Skoro všetky staré rímske cesty, vedúce na všetky strany sveta, vrúbené sú pohanskými hrobmi najrozličnejšieho druhu a veľkosti. Pozdĺž chýrečnej Appiovej cesty (Via Appia), až dodnes vidíme na desiatky hrobiek, z ktorých niektoré musely byť kedysi veľmi nádherné. V mnohých pohanských hrobkách bola však uložená iba urna s popolom, lebo v tom čase bol zvyk spaľovania mŕtvych veľmi rozšírený. Obyčaj pochovávať mŕtvych pozdĺž hlavných ciest nezanechali ani kresťania, keď sa toto nové náboženstvo do Ríma dostalo, no telá svojich bratov v Kristu nepálili, lež ukladali ich do zeme, aby tam v pokoji vyčkali deň svojho vzkriesenia a oslávenia. A jednak preto, aby živí bratia mali blízko svojich bratov, ktorí usnuli v Pánu, lež i preto, že v prvých storočiach po Kristu s časom na čas vypukly prudké prenasledovania kresťanov, Cirkev žila v rozličných úkrytoch a katakomby boli takým úkrytom mŕtvych údob Cirkve. Nie raz sa stalo, že do katakomb sa utiahli aj živí kresťania, keď nebezpečenstvo na povrchu bolo príliš veľké. V takých časoch menily sa temné chodby a hrobky katakomb na kaplnky, v ktorých kňazi slúžili omše nad hrobmi tých bratov, ktorí podstúpili za Krista a jeho učenie mučenícku smrť. Ucta k mučeníkom bola už od prvo počiatkov Cirkve veľká, nuž preto sa niet čomu diviť, že ich hroby v katakombách boli umiestnené v priestranstve, upra-

Kaplnka v katakombách Sv. Kalixa.

Svätá Stolica

Blahoželaniam Sv. Otcovi k Novému roku. Z príležitosti Nového roku prišli gratulovať Sv. Otcovi cirkevní i svetskí hodnostári z Vatikánskeho Mesta, ako aj diplomatický sbor pri Svätej Stolicy. Mesto Rím vyslalo zvláštnu komisiu s blahoželaním a pošta doručila na adresu Sv. Otca veľké množstvo blahoprajných posolstiev a telegramov z celého sveta.

Sv. omša za pokoj vo Svätopeterskej bazilike. V kaplnke Sv. Jozefa vo vatikánskej bazilike bola na sviatok Troch Kráľov sv. omša za svornosť medzi národmi a pokoj medzi ľuďmi. Sv. omšu slúžil nadknaz veľchrámu Sv. Petra, J. Em. ndp. kardinál Federico Tedeschini. Prítomní boli mnohí veriaci, ktorí pristúpili k sv. prijímaniu.

List Sv. Otca predsedovi N.C.W.C. Vo vatikánskom denníku « Osservatore Romano » bol uverejnený list, ktorý pápež Pius XII. poslal J. Exc. Mons. Jánovi Mc Nicholasovi, arcibiskupovi Cincinnatskému a predsedovi « National Catholic Welfare Conference », s ktorou úzko spolupracuje a je jej členom aj « Združenie Slovenských Katolíkov v Amerike ». V liste chváli Sv. Otec amerických biskupov za ich prácu v prospech utečencov a vyslovuje nádej, že aj duchovní pastieri iných národov vezmú si od nich príklad a tiež sa budú venovať úlohám milosrdnej lásky a to tým viac, že sa blíži Sv. rok, ktorý musí byť rokom všeobecnej radosti a duchovnej jednoty.

Sv. Stolica a utečenci. Sv. Otec Pius XII. prijal predstaviteľov Medzinárodnej organizácie pre utečencov (IRO), ktorí mali v Ríme pracovné porady, na zvláštnej audiencii a prihovoriť sa im krátkou rečou. Poukázal v nej na potrebu a význam IRO a povedal, že Svätá Stolica chce v budúcnosti tak, ako dosiaľ, dať svoju všemožnú pomoc, aby sa dala vyvinúť blahodarná činnosť v prospech všetkých, ktorí sú už viac rokov bez domova a túžia si založiť novú existenciu.

Nové vatikánske poštové známky. Vatikánska poštová správa vydala nedávno novú sériu leteckých poštových známok, pozostávajúcu z dvoch hodnôt a to po 250.- a po 500.- lír. Obidve známky sú obdĺžnikového formátu a je na nich zobrazovaný motív zo slávneho obrazu od Botticelliho, ako Archanjel Gabriel odprevádza mladého Tobiáša.

Sviatok Prestolu Sv. Petra. Na sviatok Petrovho Prestolu dňa 18. januára konaly sa vo Svätopeterskej bazilike zvlášťne bohoslužby za účasti veriacich. Petrov Prestol, čiže Katedra je po hrobe Kniežaťa Apoštolov najvzácnejšia relikvia v celej bazilike. Uložená je vo zvlášťnej nádhernej schránke z bronzu, majúcej tvar pápežského trónu a je umiestnená nad oltárom v úzadí apsidy. Schránka je umeleckým dielom barokového sochára Jána Vavrinca Berniniho.

Jubileum Mons. Lorenza Perosiho. Mons. Lorenzo Perosi, doživotný dirigent Sixtovej kapely, t. j. speváckeho sboru, ktorý účinkuje pri všetkých pápežských bohoslužbách, oslávil nedávno 50. výročie svojej blahodarnej činnosti vo Vatikáne. Pri tejto príležitosti mu poslal Sv. Otec Pius XII. vlastnoručne písaný list, v ktorom oceňuje jeho zásluhy na poli cirkevnej hudby. Na počesť jubilanta bola dňa 23. januára usporiadaná slávnostná akadémia na Pápežskom ústave pre cirkevnú hudbu.

«Zora vzkriesenia». Na adresu Sv. Otca do Vatikánu prišla zaujímavá pohľadnica z Dalekého východu. Na jednej strane je namalované krvácajúce srdce a na druhej strane v japonskej reči napísaná báseň, venovaná «Zore vzkriesenia». V slovenskom preklade znie táto báseň: Noc sebaklamu pominula, svetlo ráno Pravdy, hora Fudži je oživená lúčmi Slнца spravodlivosti; duše sa obracajú k Hviezde Rána, lebo zvoní na Anjel Pána.

Deň modlitieb 3. apríla 1949. Ustredný výbor pre prípravu Sv. roku nedávno oznámil, že nedeľa 3. apríla bude dňom modlitieb na uctenie 50 roč. kňazského jubilea Sv. Otca.

venom na kaplnku so stenami, vyzdobenými maľbou na omietke a majolikovými obrazmi, predstavujúcimi výjavy z Evanjelia, ako aj symboly náboženského života. Nad kamennou rakvou (sarkofagom) mučeníka klenul sa zpravidla oblúk, zvaný «arcosolium» a platňa, pokrývajúca rakev, bola stolom, na ktorom sa obetovala obeta omše svätej. Hroby kresťanov, ktorí neumreli mučeníckou smrťou, boli už jednoduchšie a vydlabané do stien dlhých chodieb v niekoľkých radoch nad sebou stali sa miestom odpočinku pre telá, zahalené v bielom rúchu. Otvory týchto hrobov sú zakryté mramorovými platňami, na ktorých okrem mena často nájdeme vytesanú podobu ryby, holubice, pelikána ako aj iných náboženských symbolov. Celková dĺžka chodieb v rozličných rímskych katakombách odhaduje sa na 60 - 80 kilometrov a počet pochovaných na niekoľko miliónov.

Medzi VII. a IX. storočím prestali kresťania pochovávať mŕtvych do katakomb, lebo si založili cintoríny na povrchu zeme. Podzmné priestranstvá katakomb upadly časom do zabudnutia, takže v stredoveku sa o nich skoro ani nevedelo.

Rozličné rímske katakomby nazvané sú podľa svätých mučeníkov, ktorí v nich našli svoj posledný odpočinok. Najznámejšie a najviac navštevované sú katakomby Sv. Sebestiána a Sv. Kalixta, ktoré sú pozdĺž cesty Appiovej a katakomby Sv. Agnešky, tiahnuce sa pri Nomentskej ceste.

E. P.

Z DEJÍN SV. ROKU.

V bazilike Lateránskej až dodnes možno vidieť freskový obraz od chýrneho stredovekého maliara Giotta, na ktorom je vymaľovaný pápež Bonifác VIII., ako vyhlasuje zástupu veriacich pred bazilikou bullu o ustanovení Sv. roku. Tento obraz je zobrazením toho, čo sa odohralo v Ríme roku 1300, keď sa prvý raz v dejinách Cirkve oslavoval Svätý rok. Bolo to, ako sa zdá, božím riadením, že tento prvý Sv. rok nebol vyhlásený z popudu pápeža, ale z túžby veriacich po milostiach a odpustkoch. Nikto nevie ako sa vtedy rozšírila v mnohých krajinách zpráva, že každých 100 rokov udeľujú sa v Ríme plnomocné odpustky. Na túto nezaručenú zpravu síšlo sa do Ríma veľké množstvo pútnikov, aby tieto odpustky obsiahli. Aj pápež bol pohnutý toľkou zbožnosťou, a preto v bulle zo dňa 22. februára roku 1300 povolil tak na tento, ako aj na každý nasledujúci stý rok plnomocné odpustky všetkým veriacim, ktorí svoje hriechy oľutujú, skrušene sa vyspovedajú a tridsať ráz navštívia chrámy Sv. Petra a Sv. Pavla, ak sú obyvateľmi Ríma, kým cudzinci len pätnásť ráz.

Pápež Klement VI. na prosbu Rimanov snížil lehotu Sv. roku zo 100 na 50 rokov, lež okrem bazilik Sv. Petra a Pavla museli veriaci navštíviť aj baziliku Sv. Jána v Lateráne. Kronikári hovoria, že na púťach sa zúčastnilo odrazu až 1.000.000 pútnikov. Nával veriacich bol taký, že niektorí sa v tlačnici zadusili a keďže nebolo pre všetkých v Ríme dostatok miesta na prenocovanie, tisíce ich spávalo pod holým nebom. Na počesť rokov Krista Pána pápež Urban VI. určil lehotu medzi Milostivými rokmi na 33 rokov. Tretí Sv. rok bol r. 1390 a štvrtý r. 1432, no pre nepokoje vo svete i Cirkvi nezúčastnilo sa na nich také množstvo veriacich. Až piaty Sv. rok 1450 mal zasa slávnostný ráz. Ustanovenie, že Sv. rok sa opakuje každých 25 rokov, zaviedol pápež Pavol II. roku 1470 a počas Sv. roku 1500 bola zavedená obyčaj otvárania a zatvárania Sv. brány. Pre búrlivé časy roku 1800 nebol Sv. rok vyhlásený. Roku 1825 sa Sv. rok síce oslavoval, ale pútnikov prišlo pomerne málo. Ani roku 1850, ani 1875 Sv. rok vyhlásený nebol, nakoľko to politické pomery nedovoľovali. Naproti tomu roku 1900, ako aj roku 1925 oslavoval sa Sv. rok mimoriadne slávnostne

V. L.

HLAS SV. OTCA

Povinnosti katolíkov v dnešných časoch

V polovici januára Sv. Otec Pius XII. prijal predstaviteľov vznešených rímskych rodín a povedal časovú reč, z ktorej pri-nášame:

Vianočné sviatky a opakovanie sa roku sú pre kresťanské rodiny radostné príležitosti na väčšie utuženie pút oddanosti a prejavenie vzájomnej lásky blahoželaním a oboplným uistením sa o modlitbách. Túto radosť zakusujeme dnes aj My, keď ste sa tu podľa starodávnej obyčaje sišli, milovaní synovia a dcéry, aby ste Nám vzdali váš vrúcny hold oddanosti.

Lež príslušníci jednej rodiny, ktorá je tohto mena hodna, neuspokoja sa tým, že si vymenia zastaralé a ošúchané blahoprajné formuly. Otec obnovuje každý rok svoje obvyklé rady, objasňujúc ich upozorneniami a pripomienkami, ktoré mu zvláštne potreby času našepkávajú. Deti zasa skúmajú svoje správanie sa, aby ho mohli — keď je to potrebné — úprimne uistiť o svojej poslušnosti rodičovským radám.

Takto to robíme aj My. Každý rok vám pripomíname s rozličných a mnohostranných hľadísk základné a nemeniteľné povinnosti, ktoré vyplývajú z vášho spoločenského postavenia. Lanského roku sme ich v krátkosti načrtli tak, ako to okolnosti vyžadovaly. My nepochybujeme o tom, že spytujúc vlastné svedomie, dali ste si otázku, ako verne, s akým praktickým a konkrétne účinným spôsobom preukázali ste behom lanského roku silu ducha, pohotovosť k činu a veľkodušnú príchynlosť k príkazom kresťanskej náuky a kresťanského života primerane vášmu postaveniu.

Niet pochybnosti o tom, že táto trojnásobná povinnosť zaväzuje všetkých a v každom čase; predsa však sa odstupňuje a odlišuje podľa okolností, meniacich sa večne a podľa zvláštnych podmienok tých, ktorých zaväzuje.

Prozreteľnosť božia sverila každému v spoločnosti ľudskej zvláštnu úlohu: preto ona rozdelila a rozdala aj svoje dary. Všetky tieto dary a schopnosti musia vydať svoje ovocie a vy viete, že Boh povolá každého vydať počet z toho, ako a akým spôsobom ich správal a podľa toho bude súdiť, oddeľiac dobrých a zlých slúžobníkov (cfr. Mat. 25, 14 sgg.; Luk. 16, 2).

1. Sila ducha. Silu ducha potrebujú všetci a to najmä v dnešných časoch na odvážne snášané utrpenia, na víťazné prekonávanie životných ťažkostí a na ustavičné plnenie svojich povinností. Kto je bez utrpenia? Kto je bez súženia? Kto je bez boja? Iba ten, kto sa ho vzdá a utečie.

Lež vy máte oveľa menej práva než toľko iných na vzdávanie sa a útek. V dnešných časoch sú utrpenia, ťažkosti a nedostatok takrečeno rovnaké všetkým triedam, všetkým stavom, všetkým rodinám a všetkým osobám. A ak niektorí tvoria výnimku a topia sa v nadbytku a rozkošiach, malo by ich to pohnúť tak, že by tiež vzali na seba biedu a starosti iných. Kto by mohol nájsť uprostred toľkého všeobecného súženia pokoj a odpočinok? Hanbou by sa mal červeňať taký, čo žije nečinným a rozpustilým životom.

2. Pohotovosť k činu. Vo veľkej osobnej a spoločenskej spolupatričnosti každý musí byť ochotný pracovať, obetovať a posvätiť sa za dobro všetkých. Rozdiel nie je v záväznosti tejto povinnosti, ale v spôsobe, akým sa ona plní. Či nie je pravda, že tí, ktorí majú viac času a viac prostriedkov, musia byť horlivejší a usilovnejší v službe? Keď hovoríme o prostriedkoch, nemáme tým na mysli pripomínať iba, ba ani nie v prvom rade bohatstvo, lež všetky dary múdrosti, vzdelania, výchovy, známostí a váženosti, ktoré nie sú dané na to niektorým privilegovaným, aby ich využili výlučne na svoj prospech alebo na vytváranie nespravodlivej nerovnosti medzi ľuďmi, ale na dobro celého spoločenstva. Vo všetkom tom, čo znamená službu bližnému, Cirkvi a Bohu, vy musíte byť neustále prví.

3. Veľkodušná príchynlosť k príkazom kresťanskej náuky a života. Tieto príkazy platia pre všetkých, lebo nie sú dve pravdy, ani dva zákony: bohatí i chudobní, veľkí i malí, nadriadení i podriadení, všetci majú rovnakú povinnosť podriaďovať svoj rozum s vierou tej istej dogme a svoju vôľu s poslušnosťou tej istej morálke. Preto spravodlivý súd Boží bude oveľa prísnejší voči tým, čo boli štedrejšie obdarení, ktorí majú viac možností poznať jedinú pravú náuku a uvádzať ju do praktického každodenného života, ktorí svojím príkladom a svojou autoritou môžu viesť ľahšie iných po ceste spravodlivosti a spásy, lež i zaviesť ich na osudné chodníčky nevery a hriechu.

Milovaní synovia a dcéry! Lanský rok ukázal, nakoľko tieto tri sily sú potrebné a súčasne sa videly aj značné výsledky, ktoré možno desiahnúť, keď sa ony správne použijú. Hlavné je teraz, aby sa činnosť neprerušovala, lež aby sa v nej vytrvalo a odhodlane pokračovalo.

Posilnite teda vo vašich dušiach rozhodnutie splniť v plnej miere to, čo Kristus, Cirkev a spoločnosť s dôverou od vás očakáva, aby ste mohli počuť v deň veľkého skladania účtov tieto slová Najvyššieho Sudcu: « Dobrý a verný slúžobník, vojdi do kráľovstva svojho Pána » (Mat. 25, 21).

MODLITBA PIA XII. NA SV. ROK.

Ustredný výbor pre Sv. rok poprosil Sv. Otca Pia XII., aby zostavil nejakú modlitbu, ktorú by sa veriaci modlili počas Milostivého roku. Sv. Otec vyhovel túto prosbu a na Vianoce napísal vlastnoručne zvláštnu modlitbu, ktorá bola po prvý raz odriekaná v predvečer Nového roku vo všetkých štyroch hlavných bazilikách Ríma. Modlitba bola už preložená skoro do všetkých jazykov a teraz sa rozširuje po celom svete. My tu podávame náš slovenský preklad:

Všemohúci Večný Bože, ďakujeme Ti z celej duše za veľký dar Svätého Roku.

O, nebeský Otče, ktorý všetko vidíš, ktorý skúmaš a riadiš srdcia ľudí, daj, aby v tomto čase milosti a spásy stali sa poslušnými hlasu Tvojho Syna.

Nech je Svätý Rok pre všetkých rokom očistenia a posvätenia, rokom vnútorného života a obnovy, rokom veľkého návratu a veľkého odpustenia.

Daj všetkým, čo za vieru trpia a sú prenasledovaní, Tvojho ducha sily a spoj ich nerozlučne s Kristom a jeho Cirkvou.

Ochraňuj, o Pane, Námestníka Tvojho Syna na zemi, biskupov, kňazov, rehoľníkov a veriacich. Daj, aby všetci, kňazi i laici, mládež, dospelí i starci, utvorili v úzkej jednote myšlienok a citov nerozborné bralo, o ktoré sa rozbiže zlosť Tvojich nepriateľov.

Nech Tvoja milosť zanieti vo všetkých ľudoch lásku k tým mnohým nešťastníkom, ktorých chudoba a bieda uvrhla do životných podmienok, nehodných ľudských tvorov.

Zobuď v dušiach tých, čo Ta volajú Otcem, hlad a smäd po sociálnej spravodlivosti a bratskej láske v skutkoch a pravde.

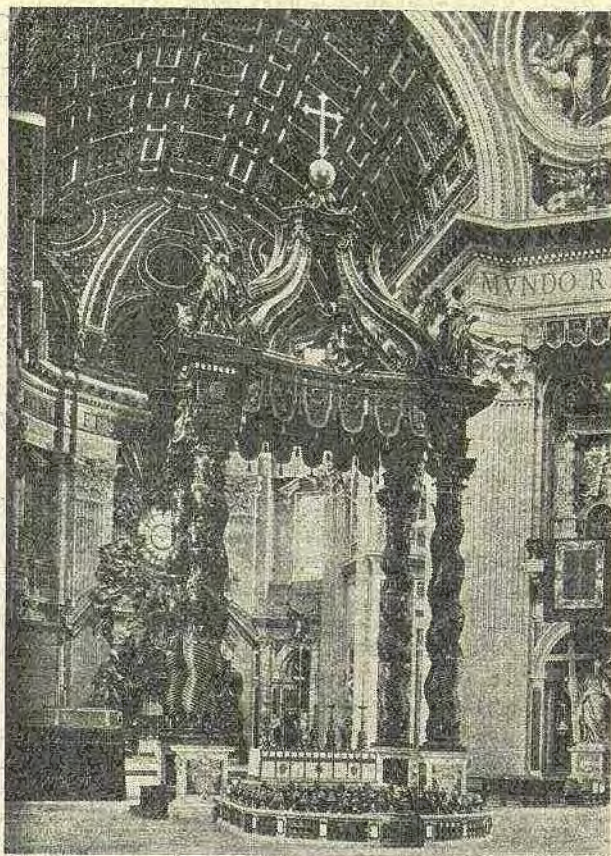
«Daj, o Pane, pokoj dňom našim», pokoj dušiam, pokoj rodinám, pokoj vlasti, pokoj medzi národmi. Nech dúha pokoja a smierenia skryje pod oblúk svojho jasného svetla zem posvätenú životom a utrpením Tvojho božského Syna.

Bože všetkej útechy! Hlboká je naša bieda, ťažké sú naše viny, nesčíselné sú naše potreby, ale tým väčšia je naša dôvera v Teba. Súc si vedomí našej nehodnosti, detinsky skladáme náš osud do Tvojich rúk a spájame naše modlitby s orodovaním a zásluhami Preblahoslavenej Panny Marie a všetkých svätých.

Daj ehorým odovzdanosť a zdravie, mládencom silu viery, devám čistotu, otcom blaho a posvätnosť rodiny, matkám úspechy vo vychovávatel'skom poslaní, sirotám láskavú ochranu, utečencom a zajatecom otčunu a všetkým Tvoju milosť ako prípravu a prísľub večnej blaženosti v nebi, Amen!

Pápež Pius XII.

Vianoce 1948.

Oltárny baldachýn nad hrobom Sv. Petra.

ZLATÉ JUBILEUM SV. OTCA

Sv. Otec pápež Pius XII. oslávi v apríli svoje zlaté jubileum kňazské. Päťdesiat rokov totiž uplynie už od tých čias, ako mladý novokňaz Eugenio Pacelli so srdcom radostne rozochveným pristupoval k oltáru Pána v staroslávnej Bazilike Santa Maria Maggiore, aby obetoval po prvý raz Nekrvavú obeť Nového Zákona. Celý katolícky svet bude spomínať počas tohto jubilea na obeťami a prácou požehnaný život Jeho Svätosti a náš «Rím» nezaostane za ostatnými katolíckymi časopismi. Celé aprílové číslo «Ríma» bude venované tomuto jubileu a už teraz sa pripravujú krásne články i obrázky o Sv. Otcovi, jeho živote a práci, ako aj o vatikánskom Apoštolskom paláci, kde má svoje sídlo a kde pracuje. Upozorňujeme už vopred našich čitateľov na toto bohaté číslo, aby to mohli povedať všetkým svojim známym a priateľom, ktorí ešte nie sú odberateľmi «Ríma». Pre horliteľov a rozširovateľov «Ríma» je to jedinečná príležitosť na získanie nových odberateľov časopisu «Rím» a prosíme ich, aby ju v plnej miere využili. Aprílové číslo «Ríma» ostane navždy historickým svedectvom o oddanosti slovenských katolíkov viditeľnej Hlave Cirkve a neochvejnej láske k Stoliči Svätého Petra. Ak by preto niektorí z našich priateľov chceli mať viac výťažkov z tohto krásneho čísla «Ríma», nech nám to vopred napíšu, aby sme mohli dať vyhotoviť potrebný počet výťažkov.

V bazilike Sv. Petra.

(Pokračovanie).

— Otecko, a tí ľudia, čo kľacia uprostred chrámu, obrátení bokom k hlavnému oltáru, — spýtal sa Ferko.

Boli totiž a sú ešte stále ľudia, ktorí na rozdiel, ale aj príklad tým, čo vchádzajú do Svätopeterského chrámu a vychodia z neho, ako keby boli v múzeu alebo na výstave, kľaknú si na zem, aby sa nábožne pomodlili.

— Tam, v tej veľkej kaplnke je uložená Prevelebná Sviatosť Oltárna, — povedal otec. — Tí pobožní katolíci, ktorých vidíte, vzdávajú krátku poklonu Ježišovi. Inými slovami povedané, pozdravujú domáceho pána, čo je, aby sme tak povedali, aj povinnosťou, vyplývajúcou zo zdvorilosti.

Pokľakli si teda aj oni uprostred chrámu a poklonili sa živému a pravému Ježišovi vo Sviatosti.

— Keď sme už pozdravili domáceho pána, — povedal pán Guido, vstávajúc a poberajúc sa ďalej, — pozdravme aj jeho majordóma.

Myslel tým Sv. Petra, ktorého socha, uliata z bronzu, predstavuje ho sediaceho a žehnajúceho. Palec nohy vyčnievajúcej zpod tuniky, je už hodne obodretý od dotykov, čo je tiež neklamným znakom odvekej úcty veriacich ku kniežatstvu Apoštolov. Túto sochu, podľa hodnoverných prameňov, dal zhotoviť Sv. Lev I. pre starú baziliku. Keď pobožkali nohu Sv. Petra, Marcela si spomenula, že čítala, ako 29. júna celý Rím príde pobožkať nohu Apoštola. Potom pozdvihla oči a uzrela sochu Don Bosca, umiestnenú v hornom výklenku nad sochou Sv. Petra. Upozornila aj otca a brata, aby sa pozreli a všetci traja pocítili v srdciach záchvev dojatia a úcty k skromnému kňazovi, priateľovi chudobných a detí.

Tak sa priblížili až k oltárnej krypte (Konfessii), kde ustavične horí 92 lúč ako svedectvo viery a úcty celého sveta ku kniežatstvu Apoštolov, ktorý je pochovaný tam pod monumentálnym oltárom. Prv, než sa pomodlili, pán Guido ukázal deťom nádherné schody a polokruhový priestor, obložený vzácnymi mramormi a s drahocennou bránou, vedúcou k hrobu kniežata Apoštolov. Tu hore na siedmych stupňoch z bieleho mramoru pnie sa hlavný oltár, ktorý je podľa starých zvykov obrátený k východu. Dal ho postaviť Klement VIII. a je v ňom uzavretý oltár, na ktorom slúžieval omšu Sv. Silvester. Otec ukázal deťom uprostred polkruhu aj peknú sochu modliaceho sa Pia VI. uboleného Otca, ktorý zomrel vo vyhnanstve, kde ho vyhnalo revolučné násilie francúzskej republiky. Socha je krásnym dielom sochára Canovu, ktorý ju však nedokončil. Pri spomienke francúzskej revolúcie Marcela sa chcela otca na čosi spýtať, ale cit' vrúcnej nábožnosti premohol jej zvedavosť. Keď vstali, otec im kázal zastať pri pilieri Sv. Longína, jednom z tých štyroch pilierov, ktoré nesú kupolu a ktorý sa nachodí na začiatku pravého ramena križnej lode. Obrátiac sa bokom

tak, aby mali baldachýn napravo a pilier naľavo, pán Guido kázal deťom, aby sa dívaly pred seba rovno. Potom viedol ich pohľad od ľavej bočnej lode, ktorej pozadie tvorí pekný pomník Benedikta XV., potom hore, k pravému oblúku lode, potom ešte vyššie k druhému oblúku, ktorý je umiestnený kolmo ku predošlému, ďalej ku klenbe hlavnej lode a konečne, zahýňajúc napravo, zaviedol zraky detí zasa k pilierom kupoly a odtiaľ ku tribúne, čiže apside.

— Len takto, — hovoril otec, — hľadiac a prirovnávajúc tieto plochy, priamky a oblíny i skráteniny, získame predstavu o vzrastajúcich rozmeroch a tým si uvedomíme aj veľkoleposť chrámu.

Deti hľadely vždy znova a znova a mali pocit, že sa v tých priestranstvách strácajú.

— Pozrite sa teraz na baldachýn, čo sa zdal od vchodu taký maličký. Je taký vysoký, ako niektorý z najvyšších rímskych palácov.

— Clovek, stojaci na rimse, nebol by ani po lakeť tým dvom chlapčekom, ktorých vidíte tam hore uprostred. A čože sú tí v porovnaní s anjelmi, ktorí stoja v štyroch rohoch?

Celý baldachýn je z bronzu, ktorý sa získal z trámov, kryjúcich kedysi predsieň Pantheonu.

— Pozrite sa ešte na kupolu.

— Otecko, mne sa hlava krúti, — povedal Ferko.

— Nie div, keď sa hľadá do takej výšavy, — poznamenala Marcela.

Potom podišli k tribúne (apside), ale nevošli do nej. Od zábradlia im otec ukázal súsošie, uzavierajúce Katedru a štyri postavy Učiteľov Cirkve, ktoré ju strážia: Sv. Augustín a Sv. Ambroz z latinskej Cirkve, Sv. Atanáz a Sv. Ján Zlatoústý z gréckej Cirkve. Aj tieto sú z pozláteného bronzu.

— Potom ich ešte uvidíme aj zblízka, — povedal otec a z tónu jeho hlasu sa dalo vycítiť, že pripravuje deťom prekvapenie. Lež ani deťom, ani otcovi neprišlo na um a nepobadá to veľká väčšina návštevníkov vôbec, že v tejto obrovskej schránke je opatrovaná vzácna relikvia, t. j. stolec (katedra), na ktorom podľa tradície sedával Sv. Peter.

S pohľadom, pozdvihnutým ku kupole, vracali sa pomaly nazad. Zastanúc pri schodoch hlavného oltára (Konfessie) a hľadiac stále do výšky, uvedomili si nesmiernu veľkosť kupolovej klenby, ktorú Michelangelov veľduch vyšvihol k nebesám.

Po prvej prehliadke, keď už mali deti akú-takú predstavu o chráme, pán Guido ich viedol zasa ku hlavnému vchodu, aby im odtiaľ pekne po poriadku začal ukazovať najvynikajúcejšie diela. Keď šli okolo piliera S. Iguáca, ešte pred kaplnkou Najsvätejšej Sviatosti, upozornil deti, že tu sa začína tá časť chrámu, o ktorú bol zväčšený pôvodný plán

od staviteľa Bramanta, t. j. tá predná časť, ktorú stavitel' Karol Maderno vystavil na rozkaz pápeža Pavla V. a na jednej i druhej strane vytvoril v nej po tri kaplnky, predlžiac tak baziliku až k terajšiemu priečeliu. Maličký ohyb, ktorý robí toto rameno, vyžiadala si potreba spojiť os strednej lode s obeliskom, ktorý už vtedy stál uprostred námestia.

Dôjduc až ku vchodu chrámu, pustili sa na jeho obchôdzku. V prvej pravej kaplnke obdivovali najmä Pietu od Michelangela, ktorá patrí medzi najkrajšie diela tohto slávneho umelca a medzi najvynikajúcejšie pamiatky chrámu. Michelangelo mal len dvadsaťštyri rokov, keď toto súsošie vykresal. A hoci je ono umiestnené privysoko, Marcela neunikla tá odovzdaná bolesť, ktorou je preniknutá sladká a čistá tvár Panny Marie, ani bezvládna opustenosť krásneho Ježišovho tela. Dievča hľadelo ako vo vytržení a jeho srdiečko chvelo sa nevysloviteľnou radosťou. Pamätala sa dobre na obrázok tejto sochy, vytlačený na obálke školských sošitov, lež tam to nebolo ani zďaleka také krásne ako vo skutočnosti. S akou nežnosťou a citom bol tesaný ten mramor! Veď aj v postave mŕtveho Krista bol ešte zachytený posledný záchvev života.

Pokračujúc v obchôdzke, prišli pred kaplnku sv. relikvií a žehnajúcu sochu pápeža Leva XII. Oproti je pomník švédskej kráľovnej Kristíny, ktorá je vyobrazená na basreliefe urny, ako sa dňa 3. novembra 1655 zrieka protestantstva.

"Pieta", slávne dielo sochára Michelangela.

V kaplnke Sv. Sebestiána videli veľký mozaikový obraz, predstavujúci smrť tohto rímskeho mučeníka. Mozaika bola vyhotovená podľa maľovaného obrazu od Domenichina, ktorý je teraz v kostole Santa Maria degli Angeli (Matky Božej Anjelskej). Nad jednými dvermi ukázal otec deťom pomník pápeža Inocenca XII. Pomník pozostáva zo šiestych veľkých mramorových sôch, rozostavených s majstrovskou dôvtipnosťou v malom priestore: Pápež, sediaci velebne medzi postavami Dobročinnosti a Spravodlivosti a traja anjeli, z ktorých najmenší drží liktorský sväzok prútov. Marcela bola zvedavá, prečo hore nad pomníkom sú vytesané tri krčiažky.

— Je to znak rodiny Pignatelli, z ktorej pochádzal tento pápež.

Obrátili sa k pomníku grófkych Matildy z Canossy, ochrankyne pápežstva v boji o investitúru medzi nemeckým cisárom Henrichom IV. a pápežom Gregorom VII. (1073-1085), ktorý je historicky veľmi zaujímavý. Na rozkaz Urbana VIII. bolo grófka Matilda pochovaná v chráme svätopeterskom, lebo má veľké zásluhy o Cirkev, ktorej po smrti poručila celý svoj majetok. Jej telesné pozostatky boli do Sv. Petra prenesené z kláštora. Sv. Benedikta pri Mantove. Návrh celého pomníka, ako aj peknú hlavu slávnej grófkych Matildy vyhotovil Bernini.

Keďže meno Bernini sa tak často opakovalo, deti boli zvedavé, kto to bol a otec, ktorý chcel uspokojiť nielen zvedavosť detí, ale aj svoju vlastnú, s pomocou sprievodcu mohol dať ľahko uspokojujúcu odpoveď.

Ján Vavrinec Bernini žil v rokoch 1598-1680 a pracoval pod šiestimi pápežmi, zaplniac svojou slávou nielen Rím, ale celý svet. Bol to veľký sochár a slávny stavitel'. Zanechal po sebe mimoriadne veľký počet diel najrozličnejšieho druhu: od oltárneho baldachýnu vo svätopeterskom chráme, po kolonádu na námestí Sv. Petra, od Kráľovského schodišťa vo vatikánskom Apoštolskom paláci, ktoré smelým a duchaplným riešením vzbudzovalo údiv súčasníkov, po geniálnu a obrovskú fontánu na Piazza Navona, od Sv. Terezy Ježišovej v kostole Panny Marie Víťaznej (Santa Maria della Vittoria) po « Tritona » na námestí Barberini a prekrásne súsošia, ktoré sú slávou Borghéskeho múzea. Tento veľmi zručný a plodný umelec je najjasnejšou hviezdou nového umeleckého smeru: baroka. Okolo neho, akoby okolo slnca, pohybuje sa celý rad umelcov, počnúc od Borominiho, ktorý si vari najviac zasluhuje, aby bol k nemu prirovnaný, i keď sa už od neho odkloňuje.

— A tá plochá mramororezba (basrelief) čo predstavuje? — hola zvedavá Marcela.

— To vyobrazenie na urne predstavuje pápeža Gregora VII., ako sníma kliathu s cisára Henricha IV. na zámku Canossa za prítomnosti grófkych a iných osobností dňa 27. januára 1077.

— A prečo dal pápež cisára do kliatby?

Leone Gessi.

(Pokračovanie nasleduje.)

Lateránsky palác.

Z rímskej kroniky

Lateránsky palác, vypínajúci sa na Celijskom vráku v Ríme, patril pôvodne vznešenej rímskej rodine Lateránov, ktorá vymrela za panovania cisára Neróna. Posledný potomok tejto rodiny, Plaucius Lateranus, bol obžalovaný, že sa zúčastnil na spiknutí proti cisárovi a skončil svoj život na popraviske. Celý jeho majetok aj s palácom skonfiškovoval štát. V paláci bývaly potom rozličné vysoko postavené osobnosti Rímskej državy až do polovice IV. storočia, keď tu mala svoje nádherné sídlo Fausta, manželka Konštantína Veľkého. Po jej smrti daroval Konštantín Veľký túto veľkolepú stavbu rímskemu biskupovi Silvestrovi a tak sa stal Lateránsky palác rezidenciou pápežov. Skoro 1000 rokov bývali tu nástupci na stolci Sv. Petra a opustili ho iba počas Avignonského zajatia, t. j. koncom XIII. storočia.

V XIV. storočí Lateránsky palác vyhorel a keďže sa nemal kto oň starať, natoľko spustol, že keď sa pápeži po sedemdesiatich rokoch vrátili z Avignonu vo Francúzsku znova do Ríma, nevyplatilo sa viac vyhorené rumovisko opravovať, a preto za sídlo pápežov bol vybratý Vatikán. Koncom XVI. storočia však znova upútaly rumy starého a niekedy slávneho Lateránskeho paláca pozornosť pápeža Sixta V., ktorý ich dal odstrániť a na ich mieste rozkázal vybudovať nový veľkolepý palác. Lež tento palác sa už nikdy nestal stálym sídlom pápežov, hoci niektorí mali v ňom svoje prechodné bydlisko. Aby sa zúžitkovala táto krásna a rozsiahla stavba, roku 1843 rozhodol pápež Gregor XVI. aby sa v Lateránskom paláci umiestnilo múzeum antických umeleckých pamiatok, na ktoré už nebolo vo Vatikáne miesta. Pápež Pius IX. o niekoľko rokov neskoršie umiestnil tu aj starokresťanské múzeum, v ktorom boli shromaždené krásne pamiatky, pochádzajúce z katakomb, keďže tieto podzemné cintoríny prvých kresťanov v Ríme sa práve za jeho panovania začali podrobnejšie skúmať a odkrývať, takže sa našlo veľké množstvo predmetov veľkej historickej, ba aj umeleckej ceny. Práve tak našly v tomto múzeu miesto umelecké predmety, pochádzajúce zo starých rímskych bazilik.

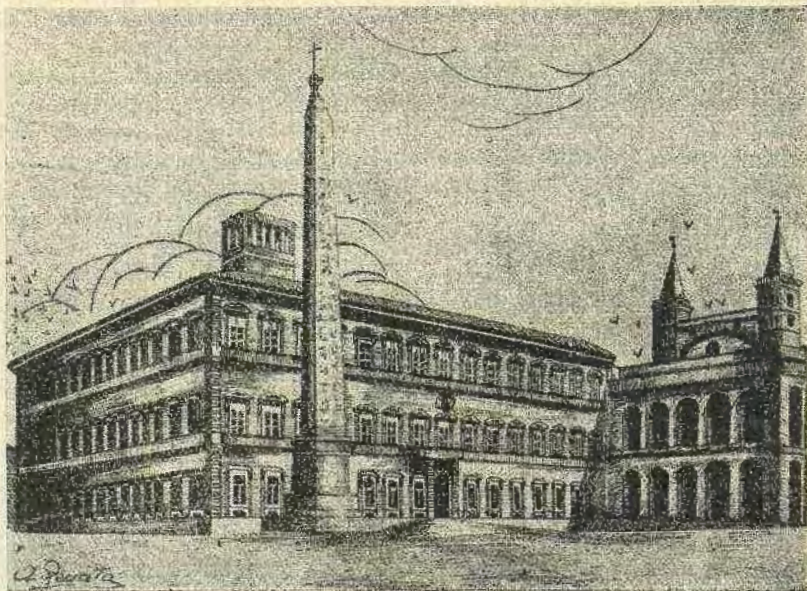
Počas panovania pápeža Pia XI., keď rozvoj moderných dopravných prostriedkov dovolil misionárom jednak preniknúť aj do najodľahlejších kútov sveta a jednak priniesť so sebou alebo poslať do Ríma množstvo predmetov, majúcich vzťah

Rozlúčka so starým rokom. Vo všetkých rímskych chrámoch bolo v deň Sv. Silvestra slávnostné Te Deum. Najkrajšia poďakovacia slávnosť bola v jezuitskom kostole al Gesu, kde počas tradičného obradu odovzdal rímsky mešťanosta Rebecchini drahocenný kalich vdp. Jánovi Krstiteľovi Janssensovi, generálnemu predstavenému Spoločenosti Ježišovej.

Trojkráľová októva za sjednotenie kresťanov. V starobyľom rímskom kostole S. Andrea della Valle konala sa tradičná slávnostná trojkráľová októva, ktorej cieľom je modliť sa za sjednotenie kresťanov a dokumentovať všeobecnosť Cirkve. Počas októvy pred monumentálnym Betlehemom boli slúžené pontifikálne sv. omše v rozličných obradoch a odzneli tu kázne v mnohých rečiach. Veriaci sa zúčastnia na pobožnostiach nielen prítomnosťou, ale aj spevmi v rozličných jazykoch. Radostnou skutočnosťou je, že od viacerých rokov pravidelne na týchto krásnych pobožnostiach odznievajú aj slovenské kázne a spevy. Trojkráľovú októvu za sjednotenie cirkví ustanovil v prvej polovici minulého storočia nábožný rímsky kňaz Vincenc Pallotti.

Výstavy na Svätý rok. Ustredný výbor na prípravu Svätého roku pripravuje okrem iného aj niekoľko veľkých výstav. Najvýznamnejšou bude iste misionárska výstava, ale veľký záujem vzbudia aj výstava svätého umenia a výstava katolíckej aktivity vo svete.

Zelené čapice. Začiatkom septembra 1948 bol v Ríme veľký sjazd talianskej katolíckej mládeže, na ktorom sa zúčastnilo viac ako pol milióna mladíkov a dievčat. Rozoznávacím znakom účastníkov sjazdu bola zelená čapica, a preto počas sjazdových dní sa tými čapicami Rím až tak hemžil. V tieto dni bol dokončený film, nakrútený počas sjazdu a v najbližších dňoch ho začnú ukazovať v talianskych kinách. Názov filmu je «Zelené čapice».

Lateránsky palác s obeliskom. V úradí bazilika Sv. Jána.

Preklady zo slovenskej literatúry do Taliančiny. Známy taliansky slavista a veľký priateľ Slovákov Prof. Luigi Salvini, má už dávnejšie prichystaný do tlače preklad celej zbierky slovenských ľudových lyrických i epických piesní, ktoré zaplnia objemný sväzok. Hotový má aj preklad slávneho románu *Zivý bič* od Mila Urbana a práve dokončil preklady ukážok z básnickej tvorby od Janka Kráľa, Jána Bottu, Ivana Krasku, Andreja Zarnova a iných starších i novších slovenských básnikov. Niektoré z týchto prekladov budú uverejnené aj v antológii zo svetovej poezie, ktorá o krátky čas vyjde v jednom veľkom nakladateľstve vo Florencii. Redaktorom slovanskej časti tejto antológie je Prof. Salvini. Ako sa dozvedáme, najnovšie sa chystá Prof. Salvini preložiť aj jednu knihu slovenských rozprávok.

Osada Sv. Františka. O krátky čas vyrastie neďaleko Ríma nová osada, ktorá má dať prístrešie tým, ktorí ho stratili počas vojny a iných tragických udalostí posledných rokov. Táto osada sa zakladá na podnet, ktorý vyšiel od predstaviteľov rímskej obce a ktorý našiel všade veľmi veľké porozumenie. Sám Sv. Otec Pius XII. prejavil o túto osadu živý záujem a daroval na jej budovanie 50 miliónov lír. Osada bude pomenovaná podľa patróna Talianska, Sv. Františka z Assisi.

Zemetrasenie v Ríme. Celé Taliansko na prechode zo starého do nového roku postihnuté bolo niekoľko ráz zemetraseniami rozličnej sily a rozličného trvania. Jeden otras bol citeľný aj v Ríme, ale na šťastie okrem strachu nenarobil škody. Horšie to už bolo v niektorých obciach vzdialenejšieho okolia, kde sa pri otrasoch zeme zrútilo viac domov a že nebolo obetí na ľudských životoch, možno ďakovať len tomu, že silné otrasy prišli len po niekoľkonásobných slabších otrasoch, ktoré varovali obyvateľstvo a toto sa včas odsťahovalo na voľné priestranstvá. Postihnutým obciam poslal Sv. Otec pomoc prostredníctvom Pápežskej pomocnej komisie.

k životu, zamestnaniam, náboženstvám a národným zvykom národov, medzi ktorými misionári pracovali, nahromadilo sa mnoho vzácného národopisného a misionárskeho materiálu, takže sa ukázala potreba tento materiál zachovať a roztriediť. Podľa najnovších vedeckých metod bolo teda založené nové slávne múzeum, ktoré dostalo názov Misionárske múzeum a umiestnené bolo tiež ako samostatné oddelenie v Lateránskom paláci.

Dnešný Lateránsky palác je trojposchodová budova, vystavaná v rannobarokovom slohu, ktorá budí úctu svojou mohutnosťou a rozsiahlosťou, ale pre jednoduchosť a jednotvárnosť línií pôsobí zvonka dosť chladným dojmom. Naproti tomu starý Lateránsky palác bol nielen väčší, ale aj veľkolepejší a nádhernejší. Súčasníci volali ho « zlatým domom » (domus aurea). No, z tejto prekrásnej starovekej budovy nezachovalo sa nám takmer nič okrem niekoľkých polozborených múrov v blízkosti nového paláca.

V Lateránskom paláci konaly sa štyri Cirkevné snemy a okrem toho odohral sa tu celý rad iných významných udalostí. V najnovšej dobe bola roku 1929 v hlavnej sieni Misionárskeho múzea podpísaná takzvaná Lateránska smluva, ktorou sa urovnal pomer medzi Talianskym štátom a Svätou Stolicou. Na základe tejto smluvy utvoril sa neodvislý štát Vatikánske Mesto, v ktorom má pápež nielen duchovnú moc, ale je aj vladárom, nezávislým od akejkolvek inej mocnosti alebo vlády. Lateránskou smluvou bolo uzavreté obdobie, počas ktorého sa pápež nazýval vatikánskym väzňom, keďže po nastúpení na pápežský trón po celý život ostal uzavretý vo vatikánskom paláci.

Z juhovýchodnej strany primyká sa k Lateránskemu palácu nádherná bazilika Sv. Jána, ktorá je katedrálou rímskych biskupov. Z ostatných troch strán je palác obkľúčený Svätým jánovým námestím, ktorého juhozápadnú stranu zdobí vysoký egyptský obelisk s hieroglifovými nápismi. Severovýchodnú stranu námestia tvorí kaplnka « Svätých Schodov », nazvaná tak podľa vzácnnej relikvie, t. j. schodov, po ktorých Spasiteľ kráčal a skropil ich svojou krvou počas súdu pred Pilátom v Jeruzaleme. Najmä počas Veľkého týždňa tisíce pútnikov kolenáčky prejde po týchto schodoch, rozjímajúc o bolestnom umučení Vykupiteľa.

N. Z.

Obrázok Matky Božej Lásky

Na staré rímske valy
obrázok Panny dali.
Okolo sviece planú
a koho bolesť tlačí
o pomoc Svätú Pannu
poprosiť príde v plači.

Zázraky Svätej Panny —
ach, niet im počtu ani,
len múry vôkol kryje
v tabličkách nápis zlatý,
ten spevom vďaky žije:
Vďaka Ti, milá Mati!

Aj mňa ta kroky viedly
k Matke, čo o nás bedlí
a z prachu mojej biedy,
neschopný vyrieť hlásky,
mlčky som prosil vtedy
Matičku Božej Lásky.

Riekol som všetko skromne
o tebe, o nás, o mne
a čítala mi v zraku,
že veľmi veľmi rád by
tabuľku o zázraku
pridal na rímske hradby.

Martin Janík

HLTAČ OHŇA

V jedno neskoré popoludnie kráčam si ulicami Ríma a tu odrazu vidím na jednom rohu hlúčik ľudí. Nuž pomyslel som si: Poďme, reku, ta možno sa voľačo podučíme, zmúdrieme, lebo lepšie je voľačo nové vidieť, ako nadarmo kráčať a drahé podošve drať.

Mnoho som však toho sprvu nezazrel, lebo čo ako som nafaľhoval hrdlo, nedoviedel som ďalej, ako na tučný červený zátylok občana, ktorému chýbala iba tóga a sandály a mohol vo filme hrať úlohu vypaseného cisára Nera. Chcel som sa teda k zakrytému divadlu vrátiť s druhej strany, ale nedalo sa, lebo za mnou už došli noví diváci a aby tiež voľačo videli, tak ma pritlačili o širokársky chrbát občana, čo sa odzadu podobal na Nera, že ma skoro rozpučili. Pomyslel som si, že sa nebudem nadrapovať a čo nemôžem vidieť ponad plecيا predo mnou stojaceho obra, to uvidím popod jeho pazuchu. Zaškúľil som dolu a ozaj. Nero mal ruky o bok podporeté a pod jeho pazušisko mohol som vopchať hlavu ako do obloka. Pohodne som sa teda v obloku pod Nerovou pazuchou usalašil a celý kruhovitý priestor uprostred zástupu mal som ako na dlani. Uprostred kruhu stál svalnatý chlapík, hornú časť tela mal obnaženú a ani Apsolónova štica nebola taká dlhá a taká strapatá ako jeho vlasy. Vysoko nad hlavou držal dlhé triesky, ktoré horely, vydávajúc trochu plameňa a mnoho čmudu. Okolo vlacháňa obskakoval nepatrný človečik a na celé hrdlo vykrikoval:

— Panie a páni. Hľa, tu je oheň, ten najmocnejší živel, ktorý spáli papier i drevo a železo mu nedolá. Telo ľudské na sivý popol obráti a mestá na prach premení. Lež tu je muž od ohňa mocnejší, muž, ktorý oheň skrotil, muž, ktorý oheň pohltí, ktorý sa ohňom živí tak, ako my sa kŕmime chlebom a makarónmi.

Priznám sa, ja som veru chlapa, čo by hltal oheň, ešte nikdy nevidel. Počuť som počul, ale aj to iba v rozprávkach od starej matere o Popelvárovom tátošovi, ktorý na večeru namiesto obroku zožral korytko ohňa a potom tak cváľal, že nebolo koňa, ktorý by ho bol dobehol. Nie div. Ja som kedysi len za lyžicu horúcej kaše zjedol a od bolesti som tancoval. Môžete si predstaviť, čo vystrája ten, kto má plné brucho plameňov.

— Panie a páni, — vrieskal malý človečik, čo obskakoval okolo vlacháňa, — všetci máte príležitosť presvedčiť sa, že oheň, ktorý vidíte, je horúci a kto sa ho dotkne, toho spáli.

Aby dokázal, že je to pravda, vychytil vlasatému jednu triesku z ruky a začal ju ponúkať na všetky strany tak horlivo, že kto sa zavčasu neutiahol, tomu očadilo nos alebo oškvrklo fúzy.

Vlasatý medzitým držal inú triesku vysoko vysoko a keď jeho propagandista skončil, rozkrútil si ju okolo seba tak prudko, až sa zdalo, ako by jeho strapatá hlava bola zakovaná v ohnivej obruči. Potom sa na všetky strany

uklonil a začal plamene triesky oblizovať tak, ako deti oblizujú cukríkovú lopatku na paličke. Keď si už do vôle pochutil na tejto ohnivej maškarte, vyvrátil hlavu nazad a vrazil si ju celú s plameňmi i dymom do pažeráka. Tam čosi zasypelo a vlacháň nám o chvíľku ukázal s novou hlbokou poklonou vyhasnuté drierko. Z otvorených úst sa mu valily oblaky čierneho dymu. Diváci s ulahčením vzdychli, ale prv, ako mohli svoje uznanie výkrikmi a tľapkaním vyjadriť, ozval sa tučný človek, čo ma bol pod pazuchu pritúlil takým hlasom, že sa všetky oči na neho obrátili:

— Bosoráctvo, cigánstvo, podvod je to všetko na klamanie národa a nič inšie. Keby som ho nepoznal, nič by som nepovedal. Ale každý deň v mojom hostinci večeria a ak fúka tak fúka do fazuľovej polievky, že vraj « horúca je, ľudkovia, strašne horúca ». Tak veru. A tu chce celé mesto za nos vodiť.

Slová obvinenia boli ťažké a dvestopäťdesiat-funtová váha obžalobcu im ešte pridávala na vážnosti.

— Za nos vodiť, počuli ste, — skríkol ktosi, ako keby mu boli na otlak stupili.

Strapatý hltáč ohňa zbledol a jeho chudý nadháňač sa odrazu akýmsi zázračným spôsobom stratil medzi obecenstvom, ktoré bolo ako nasršené osi a nespokojne sa mrviac, pokrivalo:

— Próbu chceme!

— Spravodlivý oheň mu dajte a uvidíme, — bolo počuť.

— Novinky, kto má novinky? — píšťal na druhom konci kruhu tenký hlások, — nech probuje oheň zapálených novín zhltnúť!

Výzvu nebolo treba dva razy opakovať a nad hlavami davu už blkotaly desiatky plameňov zapálených novín. Najhorlivejší hľadači pravdy sa už chystali, že vyskúšajú ohňožrúta, keď tu odrazu, kde sa vzal, tam sa vzal, lež chudorľavý človečik bol zasa uprostred kruhu.

— Počkajme, občania, — kričal, až sa mu hrdlo nadúvalo. — Všetci chceme pravdu a pravda je taká ctnosť, že zaslúži, aby sme ju aj odmenili všetci. Hľa, ja beriem klobúk a hádzem do neho prvých sto lír. Nasledujte aj vy môj príklad a naplniac klobúk odmenou spravodlivosti, ponúknite ju tomu, kto mal pravdu. Ak hltáč ohňa naozaj aj tieto plamene skúšky zhltnie, nech sú peniaze jeho. Ak skúšku túto nepodstúpi, nech jeho mohutný žalobca dostane všetko, ako náš prejav vďaka a úcty k pravde, občania!

O celej tejto príhode vám toho už veľa povedať neviem. Len toľko, že keď sa klobúk « odmenou pravdy » naplnil, darmo hľadali hltáča ohňa, aby skúšku pravdy podstúpil.

Ja som strapatého hltáča ohňa ešte raz videl, keď sedel pri jednom stole s chudorľavým človečkom, i s tučným občanom. Práve si delili « odmenu pravdy ».

J. O.

Radost z našich podujatí v Južnej Amerike. Zpráva o založení SIK a s ňou spojených podujatí vyvolala u Slovákov v Južnej Amerike, menovite v Argentíne, kde ich žije najviac, tú najúprimnejšiu radosť. Dostali sme celý rad listov, v ktorých nám títo naši krajanovia gratulujú, želajú úspech a sľubujú svojim možnostiam primeranú pomoc. Ziaľ, pre nedostatok miesta nie je nám možné všetky tieto krásne listy uverejniť, a preto aspoň z niekoľkých vyberáme úryvky. Tak napr. Dr. Ján Bobor píše riaditeľovi SIK: « Ver mi, že som sa len potešil mohol Tvojej iniciatíve. Dúfam, že pri tom predsavzatí vydržiš. Ku programu Ti len blahoželať môžem. Je celkom na mieste. I pritom, že mi je jasné, že ťažkostí bude veľa pri jeho uskutočňovaní. V medziach našich možností budeme Ťa všade podporovať. A to nielen teraz, ale aj v budúcnosti, ktorá, dúfam, dá nám viac možností, ako terajší ťažký náš život. Osobne mne sa Tvoj program veľmi páči. A kedy som bol mal človeka, ktorý by bol prejavil o vec pochopenie, už by bola bývala realizovaná pred viacerými rokmi. Sú to veci také prepotrebné v mojich očiach ». — Dr. S. Novodvorský píše: « Tvoj obežník som dostal a gratulujem Ti i prajem, aby si pekné Tvoje podujatia mohol v celom rozsahu uskutočniť. Čo sa mňa týka, všetku pomoc Ti nielen sľubujem, ale aj snažiť sa budem, aby som pri slovách a sľuboch neostal ». — A naši krajanovia v Argentíne naozaj neostali iba pri slovách a sľuboch. Len čo dostali do rúk ukázkové číslo « Ríma », na jeho podporu urobili hneď medzi sebou sbierku ktorá vynesla 124.50 Pa. Sbiereku previedol Prof. Dr. Ernest Zatzko, ktorému touto cestou vyslovujeme tú najúprimnejšiu vďaku.

Zprávy od Slovákov vo Francúzsku. Z Paríža nám priniesla pošta milé prekvapenie: prvé číslo « Rozvoja », ktorý bol na Slovensku časopisom Ustredia Slovenského Katolíckeho Študentstva. V zahraničí obnovený Rozvoj je možno rúchom skromnejší, ale duch je v ňom ten istý, čo kedysi na Slovensku. Bratskému « Rozvoju » a jeho vydávateľom želáme mnoho božieho požehnania a úspechov. — Naši krajanovia, ktorí sa usadili v strednom Francúzsku založili si v priemyslovom stredisku Clermont — Ferrand spolok, nazvaný Slovenská Unia vo Francúzsku (Union Slovaque en France). Program, ktorý si Unia vypracovala, je pekný a zaslúži si, aby v jeho uskutočňovaní všetci Slováci Uniu podporovali. My touto cestou posielame Unii pozdravenie a želáme jej mnoho úspechov.

Smutný je však list od krajanov z južného Francúzska, kde niekoľko slovenských rodín s malými deťmi žije vo veľkej biede. Vieme do-

bre, že medzi Slovákami v USA sú takí, ktorí by im boli ochotní pomôcť. Nech sa nám ohlásia títo dobrodincovia, aby sme im mohli zaslať adresu a napísať presnejšie informácie o našich biednych bratoch a sestrách vo Francúzsku.

Návšteva v S. I. K. V Slovenskej Informačnej Kancelárii mali sme veľmi milú návštevu, keď sa prišiel na našu prácu pozrieť a poshovárať sa s nami Rev. Andrej J. Pollack, Hlavný tajomník Generálnej kurie Kongregácie Predrahej Krvi v Ríme. Rev. Pollack, ktorý je známy našim americkým rodákom najmä v štáte Ohio, bol vyvolený na tento vysoký úrad už pred rokom. V Ríme okrem práce pre Kongregáciu aj študuje a pripravuje veľké vedecké dielo o Predrahej Krvi Kristovej v starokresťanskej literatúre. Tohto roku bol na návšteve aj doma v Amerike, odkiaľ nám priniesol srdečné pozdravy a milý darček od famílie Babuška z Cleveland, O. O časopis « Rím » prejavil veľký záujem a získal mu 10 predplatiteľov. Prisľúbil, že do časopisu « Rím » nám napíše aj príspevky. Rev. Pollackovi za jeho milú návštevu srdečne ďakujeme a želáme mu v jeho práci mnoho úspechov.

Album dobrodincov. Z Argentiny: Ján Hudzovič, Buenos Aires, Pes. 10.—, Adl. Mojžiš, 10.—, Ján Plechatý, 10.—, Ing. Dez. Murgaš, 10.—, Pavel Hudzovič, 10.—, Dr. E. Zatzko, 10.—, Ján Liška, 10.—, Aloiz Bezemek, 10.—, Alex. Novák, 5.—, V. Tichý, 5.—, J. Bobor, 5.—, J. Litavec, 3.—, R. Lubke, 2.—, Bohuznámi, 24.50, — Z USA: Rev. Slavo Moravek, Cornelsville, Pa, dol. 8.—, John Babuška, Cleveland, O., 1.—, John Kostolník, Whiting, Ind., 25.—, Michal Zbojovsky, North Braddock, Pa, 10.—, Štefan Kadlic, Beacon, N. Y., 5.—, Dva CARE balíky poslala Mrs Ethel Skrzenta, Joliet, Ill. — Všetkým menovaným dobrodincom privolávame: Pán Boh zaplať!

Značkou Slovenskej Informačnej Kancelárie sú začiatkové písmená jej mena. Teda S. I. K. Touto značkou môžu byť označené len zprávy a články, ktoré vydá Slovenská Informačná Kancelária. Toto poznamenávame preto, lebo sa už stal prípad, že písmenami S. I. K. boli podpísané články, ktoré Slovenská Informačná Kancelária nevydala a značka teda bola použitá neoprávnene.

Dôležité upozornenie. Upozorňujeme krajanov, že na dopyty súkromného rázu odpovedáme iba vtedy, keď sú k nim priložené peniaze na odpoveď. Výnimku tvoria chudobní utečenci, ktorým v medziach našich možností preukazujeme podobné služby bez úhrady poštových trov.

RÍM

Zvestník Krúžku Slovenských Priateľov Večného Mesta, vydáva Slovenská Informačná Kancelária v Ríme. Vychodí mesačne. Za redakciu zodpovedá Pietro Chiminelli. Tlačí Tipografia Pio X - Roma. Adresa redakcie a administrácie: Dr. Ignác Zelenka, Casella Postale 100 Borghi, Roma, Italia.